

17 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven.

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van Congregatie Fraters CCM te Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 juni 2014.

Op 8 juli 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciale Overste Fraters CCM.

Op 20 augustus 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen de Provinciale Overste [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in 1978 op 12-jarige leeftijd in het internaat [naam] in [plaats] gekomen. Hij kan zich herinneren dat er 3 groepen waren, de [groep] voor de jongste kinderen, de [groep 2] voor 12- tot 16-jarigen en [groep 3] voor de oudste groep. Klager werd in [groep 2] geplaatst, welke groep onder leiding stond van aangeklaagde. Klager heeft de eerste (kleine) anderhalf jaar op de slaapzaal gelegen, later kreeg hij een chambrette. Klager heeft vrij lang heimwee gehad, hij voelde zich daar alleen. Hij was daarom blij met een beetje aandacht. Aangeklaagde was de begeleider van de groep en hij kwam met enige regelmaat op het bed van klager zitten en heeft klager aanvankelijk getroost, een aai over zijn bol en rug gegeven. Ook kwam hij weleens bij klager in bed liggen, hetgeen soms ook door andere broeders bij andere jongens werd gedaan. Langzamerhand eindigde de aandacht van aangeklaagde met zijn hand in de broek van klager. Klagers geslacht werd gestreeld en gaandeweg trachtte aangeklaagde klager ook af te trekken. Dit vond plaats in het donker in de slaapzaal, enkele

malen per week. Klager begreep niet wat er gebeurde, je werd getroost en tegelijkertijd misbruikt. Klager durfde er in die tijd niets van te zeggen. Hij voelde dat het niet klopte maar er heerste een heel streng regime waardoor hij automatisch zijn mond hield. Na ruim een jaar, volgens klager vroeger dan andere jongens, kreeg hij een eigen chambrette. Hier werd klager enkele malen per week door aangeklaagde bezocht en werd hij op dezelfde manier misbruikt als op de slaapzaal. Bovendien moest klager hier ook het blote geslacht van aangeklaagde voelen en wrijven. Aangeklaagde kwam daarbij klaar.

Klager kan zich ook herinneren dat hij regelmatig is meegenomen naar de chambrette of de kamer van aangeklaagde. Daar moest hij samen met aangeklaagde op bed gaan liggen, zijn broek werd uitgedaan en dan werd hij op dezelfde manier misbruikt. Aangeklaagde had meestal een pij aan en was daaronder naakt. Het misbruik heeft 20 tot 30 keer plaatsgevonden.

2.2. Klager is in de tweede en derde klas van de MAVO blijven zitten, hetgeen klager wijt aan de voor hem moeilijke situatie op het internaat, met name het seksueel misbruik. Gaandeweg is hij zich gaan afzetten tegen de wereld om zich heen. Zijn ouders hebben hem heel veel bijlessen laten geven, ondanks dat heeft hij niet meer dan alleen de MAVO kunnen afronden. Klager bleef concentratieproblemen houden, zonder dat hij zelf goed kon aangeven wat er aan de hand was. Hij is tot zijn 18^e jaar een bedplasser geweest, ondanks hulp die zijn ouders ook hiervoor gezocht hebben. Klager heeft jarenlang in een soort roes geleefd waarin alles hem volstrekt onverschillig liet in de wereld. Als vlucht is hij erg hard gaan werken en heeft hij een eigen bedrijf in de [bedrijfstak] opgezet. Pas toen zijn vrouw in 2013 zei “nu heb ik er genoeg van, ik ga weg van je” is er een doorbraak gekomen. Voordat hij iets verteld had over het misbruik sloot hij zich ervan af zodra dit woord ook maar ergens in de media opdook. Half 2013 ging het zo slecht met hem dat hij zich vrijwillig heeft laten opnemen. Sindsdien is hij volledig arbeidsongeschikt en gebruikt hij medicatie, waaronder angstremmers. Hij is onder meer onder behandeling geweest bij een traumaspecialist. Klager geeft aan dat het hem anderhalf jaar geleden onmogelijk geweest was om zijn verhaal te vertellen. Klager stelt dat hij inmiddels zoveel heeft gelezen dat er zaken door elkaar zijn gaan lopen. Hij benadrukt dat hij uiteindelijk alleen in het klaagschrift heeft laten opnemen wat hij zeker weet dat is gebeurd.

2.3. Klager beoogt met de klacht oprechte en werkelijke erkenning te krijgen van hetgeen hem is aangedaan, maatregelen te treffen tegen degenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen de orde bekleden voor zover dit nog zinvol is en hij vraagt financiële compensatie voor het hem aangedane leed.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is op [datum] te [plaats] ingetreden. Op [dag] [maand] 1965 is hij, na een lange periode van herstel na een hartoperatie, in [plaats] geplaatst waar hij assistent surveillant werd. Vanuit die positie heeft hij Kinderbescherming A en B gestudeerd. Hij is surveillant gebleven tot juni 1980. Binnen het beleid van de congregatie waren ter voorkoming van misstanden disciplinaire maatregelen niet ongewoon na geconstateerd seksueel misbruik.

Hij concludeert dat noch in de archieven noch van medebroeders die aangeklaagde gekend hebben aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Het feit dat andere klagers zich gemeld hebben, maakt wel meer aannemelijk dat sprake is geweest van seksueel

misbruik door aangeklaagde. Mocht aangenomen moeten worden dat het misbruik heeft plaatsgevonden dan had dit nooit mogen gebeuren. Aangeklaagde heeft in dat geval niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie maar ook van de kwetsbaarheid van klager. De congregatie wil de pijn erkennen en de oprechte verontschuldigungen aanbieden voor hetgeen klager is aangedaan. De Overste heeft dit ter zitting nog eens benadrukt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfendertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Klager is gedurende circa drie jaar in totaal 20 tot 30 keer door aanklaagde aan zijn blote geslachtsdelen gestreeld waarbij ook geprobeerd is hem te bevredigen. Klager moest vaak ook aangeklaagde aftrekken tot deze klaarkwam. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaringen omtrent soortgelijk misbruik door aangeklaagde in genoemd internaat, vermeld in de toestemmingen steunbewijs van de heren [naam], [naam], [naam] en de gegrond verklaarde klachten met zaaknummers 2010T035 en 2011T386.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.4. Over het verzoek van klager om financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Fraters CCM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 september 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.